

HÁJEK

únor
2021

Naše noviny

OBSAH

■ Pozdrav

■ Kvíz

■ Program DSH

■ Zajímavosti

■ Literární dílna

■ Rozjímání

■ Povídka měsíce

■ Poradna pro vás

■ Zajímavosti

■ Info z domova

**Srdečně vítáme nové
obyvatele, kteří
nastoupili do našeho DS.**

Makovička Zdeněk, Ing.
Malá Růžena
Matějovská Jaroslava
Smáhová Jarmila
Šárochová Miluše
Zítková Hana

Zpravodaj Hájek vychází
v nákladu 200 výtisků pro potřeby
obyvatel Domova seniorů Praha 4 Háje,
K Milíčovu 734 a je neprodejný.

Na vydání spolupracují:
Michaela Menoušková,
Romana Ifkovichová,
Danuše Tučková,
Dagmar Zavadilová, ředitelka DS,
ve spolupráci s klienty DS.

DOMOV
PRO SENIORY
HÁJE

PRAHA
PRAHA
PRAHA
PRAHA

I. 22. února 1440, čtyři měsíce po náhle smrti krále Albrechta II. Habsburského, se narodil jeho syn a následník. Jak se mu říkalo?

- a) Albrecht III. Habsburský
- b) Ladislav Pohrobek
- c) Oldřich z Rožmberka

II. Jaromír Jágr (*15.2.1972) je český hokejový útočník.

Ve kterém českém městě se narodil?

- a) Kladno
- b) Praha
- c) Příbram

III. 7. února 999 zemřel Boleslav II., 6. český panovník; za jehož vlády proběhlo vyvraždění konkurenčního rodu. Kterého?

- a) Lucemburků
- b) Přemyslovců
- c) Slavníkovců

IV. Miloš Forman (18.2.1932–13.4.2018) byl česko-americký režisér, scenárista a herec. Který film nenatočil?

- a) Ostře sledované vlaky
- b) Amadeus
- c) Přelet nad kukaččím hnízdem

V. Jan Werich (6.2.1905 – 31.10.1980) byl jednou z nejdůležitějších osobností jakého divadla?

- a) Národního divadla
- b) Osvobozeného divadla
- c) Hudebního divadla Karlín

VI. Na kterém místě se konala 25.2.1948 manifestace, kde předseda vlády Klement Gottwald pronesl projev, v němž mimo jiné zazněla slova: „Právě se vracím z Hradu.“

- a) Na Václavském náměstí
- b) Na Hradčanském náměstí
- c) Před Národním divadlem

VII. Božena Němcová (4.2.1820– 21.1.1862) byla česká spisovatelka národního obrození.

Jak znělo celé její jméno za svobodna?

- a) Božena Panklová
- b) Blažena Panklová
- c) Barbora Panklová

VIII. První český tělovýchovný spolek Tělocvičná jednota Pražská byl založen 16.2.1862 v Praze Miroslavem Tyršem a Jindřichem Fügnerem. Jaký název později přijal?

- a) Sokol
- b) Dělnická tělocvičná jednota
- c) Orel

IX. Karolina Světlá (24.2.1830 – 7.9.1899) byla česká spisovatelka, představitelka generace májovců. Je považována za zakladatelku českého vesnického románu.

Které literární dílo nenapsala?

- a) Vesnický román
- b) Kříž u potoka
- c) V zámku a v podzámčí

X. Den svatého Valentýna se slaví v anglosaských a dalších zemích jako svátek lásky a náklonnosti mezi partnery.

Posílají si dárky, květiny, cukrovinky a pohlednice se srdcem.

Na který den v únoru připadá?

- a) 7. února
- b) 14. února
- c) 24. února

Vážení čtenáři a luštitelé,
na otázky z lednového kvízu odpovědělo 33 čtenářů.

Deset správných odpovědí měli:

tým B1, tým A3,

Marie Černohorská,

jeden anonymní luštitel

Devět správných odpovědí neměl nikdo.

Osm správných odpovědí měli:

Přemysl Červenka,

Anna Legnerová,

Ludmila Lukavcová

GRATULUJEME!!!

Nejvíce vás potrápily otázky č. 3. a č. 9.

Důležitá informace: vyplněné kvízy je nutné vhodit do schránky na oddělení A0 **nejpozději do 20. v daném měsíci**. Později vhozené kvízy už nemohou být započítány a uvedeny v časopisu Hájek, a to z důvodu uzávěrky a tisku časopisu.

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI

I. b) Palachův týden

II. c) Broučci

III. c) 1993

IV. b) Hoštice

V. a) Eva tropí hlouposti

VI. b) Václav Havel

VII. c) Ze života hmyzu

VIII. a) Stanislav

IX. b) Sobotka

X. c) Rakouské

Jak jde čas

Rada pro rok 2019: vyhýbat se negativním lidem.

Rada pro rok 2020: vyhýbat se pozitivním lidem.

Rada pro rok 2021: vyhýbat se lidem.

To, že v karanténě mluvíte se svými zvířátky, rostlinami nebo nábytkem a oblečením, je normální.

Kvůli tomu nám nevolejte. Odbornou pomoc vyhledejte, až když vám začnou odpovídat.

Vaši přetížení psychiatři.

Nedělní program? My půjdeme na celodenní výlet. Obujeme si pohorky, oblečeme bundy a čepice a uděláme si pěkný rodinný výšlap na půdu.

Branná výchova

Pamatuješ? A jak se nám, dříve narozeným, to teď hodí! Masku na ksicht, pytlíky na ruce, a šup do krámu. Začínám věřit, že jednou, jednou! využiju i Pythagorovu větu a Archimedův zákon!

Prosím vás, když o půl dvanácté v noci ponesu v náručí 30l sud piva, uzná mi policie, že nesu štěně?

Tatínek volá synovi z Prahy do Curychu: Po padesáti letech se s tvou matkou rozvádíme.

Syn: Jak to? Proč? Co se stalo?

Otec: Už to spolu prostě nemůžeme vydržet.

Syn: Beze mě nic nedělejte! Volám sestře do Toronta a jedu za vámi.

Syn volá sestře: Naši se rozvádějí! Okamžitě přileť do Prahy.

Dcera volá otci: Nic beze mě nedělejte, hned letím domů.

Otec položí telefon a říká manželce: Tak vidíš, a je to. Přijedou oba a letenky si zaplatí sami.

Miluji tyto nedělní procházky. Už jsem byl v koupelně, v ledničce, a teď jdu zpět do postele.

Fotbal je zajímavý hlavně tím, že pár tisíc příslušníků chudších vrstev řve na dvadvacet milionářů: Makej! Makej!

Přijďte navštívit Českou republiku! Je to krásná země plná pozitivních lidí.

Dobrý den! Prosím, půjde Covídek ven? Ne, Chřipečko. Má vycházky od 22:00 do 6:00.

Psi mají radost. Jejich páníček je s nimi dvacet čtyři hodin denně, sedm dní v týdnu. Kočky začínají přemýšlet o sebevraždě.

Slečno, vy máte pěkný respirátor. Nešla byste se mnou do karantény?

Že jsem si té hospody víc nevážil...!

Pro chlapa je nejnáročnějších prvních 47 let dětství. Pak už to nějak zvládá.

Můj doktor se zeptal, jestli některý člen rodiny netrpí šílenstvím.

Odpověděl jsem: Ne, zdá se, že si to všichni užíváme.

Peklo i ráj jsou jen v naší hlavě, proto nezáleží na tom, kde jsme, protože svůj vnitřní svět si neseme všude sebou.

Kdo v životě nikdy nic pořádně nepohnojil, nemá právo očekávat dobrou úrodu.

Člověku se žije mnohem lépe, když neříká vše, co ho napadne, nevěří všemu, co zaslechne a nad vším ostatním se jen pousměje.

Jaroslav Svěcený

Vzpomínka
na vánoční koncert.
Zahrát a zazpívat nám
přijeli
Jaroslav Svěcený
a Daniel Hůlka.

Přišli i mi.

Daniel Hůlka

Vzpomínka na vánoční koncert. Zahrát a zazpívat nám přijeli Jaroslav Svěcený a Daniel Hůlka.

Vánoční posezení bylo tentokrát trochu netradiční, ale i tak jsme si to velmi užili.

Vzácná návštěva

STŘEDOMOŘSKÉ OSTROVY - 2. díl

Menorca

Menorca je španělský ostrov v západním Středomoří, po Mallorce druhý největší ostrov souostroví Baleáry a 12. největší ve Středozemním moři. Je asi 50 km dlouhý a asi 16 km široký. Má rozlohu 668 km². V roce 2017 zde žilo přes 91 000 obyvatel. Hlavním městem je Maó-Mahón.

Ve starověku ostrov patřil nejprve Kartágu a potom Římu.

V 5. století byl dobyt Vandaly a na konci 8. století Araby. Od 13. století byl pod vládou Aragonie, jež se později stala částí Španělska. V roce 1708 byl osazen Brity, kteří ho udrželi 70 let, s výjimkou let 1756–1763, kdy byl obsazen Francií. V roce 1782 byl obsazen Španělskem a v roce 1798 opět Brity. Od roku 1803 je součástí Španělska.

Vážení a milí čtenáři, jak jste si možná všimli, příspěvky do této rubriky píší členové a členky Literární dílny i v těchto těžkých časech, kdy se náš kroužek již dlouho nemůže scházet. Pracujeme tedy korespondenčně a třeba vás aspoň některé z těchto textů rozptýlí a pobaví. Přispívat do rubriky Literární dílna může ale každý čtenář. Témata pro inspiraci jsou k dispozici u paní Romany Ifkovichové, můžete ovšem psát o čemkoliv, co vás zajímá. Přidejte se, velmi o vaši spoluúčasť stojíme.

Danuše Tučková, vedoucí Literární dílny

Zimní čas

V jednom městě na rozhraní Čech a Moravy mají pěkný zámek, který má dvacet sedm místností. V každé místnosti jsou velké kyvadlové hodiny. Poněvadž si často návštěvníci stěžovali, že nevykazují jednotný čas, rozhodl se kastelán přijmout člověka, který se bude o hodiny starat. Jako vhodný se mu zdál pan Vycpálek, ale chtěl pro něj vhodnější jméno. Líbilo by se mu Timeš – to by bylo přijatelné pro návštěvníky západní provenience, protože time je v angličtině čas, anebo pro ty z východní strany zase Časný. Nakonec dal do foyeru sešit s touto otázkou, aby to rozhodli návštěvníci. Hodinám samotným to bylo jedno, protože čas je lidský výmysl, rozhodující je slunce. Odjakživa při rozbřesku lidé vstávali, když měli slunce nad hlavou, tak obědvali, a západ slunce logicky ukazoval, že se blíží odpočinek v posteli. I zámecké hodiny vykračovaly spokojeně v tomto rytmu. Jen v místnosti číslo čtyři se rozhádaly ručičky, která je důležitější. Minutovka tvrdila, že ona, protože je větší a ukazuje šedesát dílků kruhu, hodinová se nedala a správně tvrdila, že bez ní by lidé čas stejně neodečetli. Jednoho dne vyslechly z radia, že v noci začne platit zimní čas a lidé budou muset hnout ručičkami o hodinu zpět. To je rozčílilo. „Na nás nikdo šahat nebude!“ A dohodly se, že udělají přímku seshora dolů a bude trvale šest. A ať se snažil pan Časný či pan Timeš jak chtěl, sotva odešel z místnosti po nastavení správného času, ručičky se vrátily zpět. A od té doby ukazují zámecké hodiny v tomto sále už navždycky šest hodin. **P.D.**

Hlídal je samo nebe

Žili a byli dva partneři, on a ona. Prošli nelehkými životními překážkami, celých čtyřicet let manželství spolu prožili. On nebyl vždy jako princ z pohádky, ona měla též chyby, jako každá žena. Ráda se hašteřila, velmi ráda povídala a někdy i několik hodin. A jak to tak chodí, ani je neminulo několik hádek a zase udobření, a tak společně zestárli, a neminuly je bohužel ani nemoci a bezmocnost a nemožnost pohybu. To byla pekelná zkouška pro oba, ale hlídal je samo nebe, a tak vždy našli cestu k sobě nazpět.

A všechno si odpustili, i když někdy by to jiní lidé nevydrželi a již by jeden druhého opustili, tak oni ne, protože je k sobě přivedla láska a úcta k tomu druhému.

A jako každá dobrá pohádka má i tato šťastný konec. Nu, jaký jiný, že oba dva žijí a jestli nezemřeli, tak žijí ještě dnes. Tam byla papírová zem a já jsem se propadla z ní až sem a teď vám ten příběh mohu vyprávět a také jsem je na vlastní oči viděla! No považte, to je také štěstí. Myslíte si, že nyní chytřejší já také jsem? Asi ne, i když stárneme, nevíme stále dost o životě! **I.B.**

Z pekla štěstí

Vždy jsem měla ráda hudbu, velmi pozitivně na mě působila, také mně srdce řídilo všechny kresby, které jsem namalovala, zkrátka mám ráda umění, divadlo, tanec, snad všeho druhu, a v neposlední řadě jsem se pod vedením vedoucí literárního kroužku pustila do psaní krátkých povídek; já říkám, že píši, až když mně vede mou ruku a hlavu mně přeplní nápady, (a to doopravdy není fantazie, není to fikce, je to čistá pravda, věřte nebo nevěřte) literární múzák, a to doslova a do písmene: říkám múzák, protože jsem žena, a tak bych se nemohla inspirovat paní múzou, nýbrž si velice dobře rozumím s oním již zmíněným pro umění zrozeným múzákem, který byl zrozen též v moři, z mořského koníka, a přeměněn v překrásného statného, mladého, moudrého, všeho znalého muže, zkrátka idol všech žen - troufám si tvrdit, že spousta žen by omdlela, jen by na něj popatřila. A tímto idolem se nechám ráda inspirovat k psaní krátkých povídek a článků i dopisů pro nejbližší z rodiny, ale taktéž pro kamarádky, kterých je opravdu poskrovnu. Myslím těch opravdových, a tak dnes mě múzák pořádně inspiruje a musím psát a psát. Teď mě dovedl k napsání a zasmání se nad mojí další povídkou. **I.B.**

Dvířka klece byla zavřená, ale klec byla prázdná

Před několika lety jsem potkala na metru bývalou posluchačku pražské konzervatoře Simonu a ta mně vyprávěla jejich „myška story“. Její malá dcerka filmovala spolu se svou spolužačkou, a s nimi též malá myška. Po natáčení zůstala myška dívkám. Spolužačka Simoniny dcery myšku nechtěla, kvůli rodičům, a tak Simonina dcerka přinesla myšku domů s tím, že ji ráno odnesou do parku. Ráno měla do parku odnést myšku Simona. Děti šly do školy a manžel do práce. Když se Simona chystala myšku odnést, představila si, že myšku sežere kocour, a tak si myšku k radosti dětí nechala. Myšce se dařilo dobře, zdárně rostla a vyrostl z ní potkan. Simonin manžel se potkana štítil a tak zvířátko bylo většinou v kleci. Někdy ho pouštěli ven, a to jen do vyhrazeného prostoru. Při našem rozchodu říkala Simona: „On má taková červená očička, on je vlastně fešák.“ Potkánek pomalu stárnul a jednoho rána přišli ke kleci a potkánek už nežil. Zabalili ho do prostěradla a odnesli na spalení. Klec vyčistili, celou ji umyli a zavřeli dveře klece. Nabídli ji zadarmo do obchodu, kde se prodávají takovéto klece.

Možná, že ji užívala naše klientka Vladka, která má potkánky ráda... **L.Š.**

Schodiště a zábradlí

Při slovu schodiště se mi vybaví milované schodiště mého rodného domu. Vedlo z prvního patra do podkroví. Bylo téměř palácově široké, dřevěné s dřevěnými ornamenty zdobeným zábradlím. Schodiště vedlo do dvou prosluněných pokojíků.

Schodiště, provázející mne celý život, je schodiště vedoucí k hlavnímu vstupu do Domu umělců pražského Rudolfiny. Na jeho schodišti jsme na jaře a na podzim sedávali a vyhřívali se na slunci a učili se. Později jako učitelku konzervatoře mne provázelo 37 let.

Po vstupu do Rudolfiny nás přivítala široká chodba, po které se o přestávce korzovalo. Po obou stranách přízemí jich vedlo do sálu několik. Do prvního patra se po obou stranách vstupovalo širokým schodištěm s masivním zdobeným zábradlím. Středem schodiště byl položen široký tmavočervený koberec. Po tomto koberci jsme stoupali vzhůru do lóží a na balkon. Vzpomínám, že před 12 lety mne vedl po tomto koberci můj vnuk jako rytíř.

Velký sál Rudolfiny je v mé mysli spjat s největšími uměleckými zážitky mého života. Zde jsme od mládí prožívali nádhernou atmosféru Pražského jara s famosními výkony sólistů a orchestrů. Zde jsme také sledovali soutěže Pražského jara. Nezapomenutelným zážitkem byl poslední koncert Svjatoslava Richtera věnovaný Edwardu Griegovi. Sál byl ponořen do šera a byl osvětlen jen umělec a klavír. Jedna z posluchaček říkala, že to již byla hra z druhého břehu. V 90. letech minulého století se přestěhovala Akademie múzických umění z Rudolfiny do Lichtenštejnského paláce, kde měla také svůj koncertní sál. Do domu s koncertním sálem se procházelo prostorným nádvořím. Vstoupili jsme do chodby s několika schody a stanuli jsme před širokým mramorovým schodištěm s mramorovým zábradlím. Vždycky jsem si představovala, že po něm ztepíle kráčely nádherně oděné dámy po boku svých manželů. Kdykoli jsem chtěla takto kráčet, musela jsem se také ztepíle napřímít a pružně, jemně se nohama odrážet od schodů. Schodiště vedlo do prvního patra, kde byl sál Bohuslava Martinů. V něm byly též instalovány varhany. Zde jsem prožila mnoho krásných chvil. Provozovala se zde vítězná skladba mého manžela k miléniu sv. Vojtěcha „Pochvala sv. Vojtěcha“ na slova Karla Schulze. Na jednom z matiné Pražského jara zde hrál skvělý pianista, se kterým jsme často provedení skladeb konzultovali. Byly zde koncerty varhanního oddělení Pražské konzervatoře, na kterých jsem byla vždy přítomna. Na absolventských koncertech posluchačů jsem si připadala jako rocková hvězda, když jsem přebírala nádhernou kytici.

Schodiště Obecního domu je pro mne navždy spojeno s prvními polistopadovými roky. Po roce 1989 se vracel domů významný český dirigent Rafael Kubelík a na návštěvu do rodné země přijel vynikající pianista Rudolf Firkušný, žijící ve Spojených státech. Jejich koncerty ve Smetanově síni Obecního domu byly pro nás svátkem. Po koncertech jsme se na schodišti Obecního domu setkávali s Václavem Havlem a Václavem Klausem a navzájem se srdečně zdravili. V těchto dnech jsme prožívali vůni svobody. **L.Š.**

Drazí přátelé,

jistě všichni víme, že život a zdraví je velký dar, dar, který je nám dán, abychom mohli radostně prožívat každý moment svého života. Přesto také víme, že se může celkem lehce stát, že onemocníme, že přijdou různá trápení, bolesti, mnohá omezení. Do naší mysli přicházejí různé otázky. - Proč se mi to stalo? Proč musím tak trpět? Proč zrovna já? Těmito nebo podobnými otázkami často reagujeme na situace, když na nás dopadá nějaké utrpení. Toužíme se mu vyhnout a těžce neseme, když se nám to nedaří. A přitom zapomínáme na Boha, na Ježíše Krista, na toho, který lidstvu přinesl naději, věčnou spásu. Mnozí lidé dnešní doby se nedívají dál než na smrt. Jak lehce vytěsnili ze svého života, že život pokračuje dál, že tady na zemi končí jen naše lidské putování, že cílem našeho pozemského života je boží království. Člověk je stvořen k životu s Bohem. Proto je opravdu šťastný a žije v pokoji, jistotě a radosti, jedině když je ve spojení s ním. Proto je tak důležitá modlitba, kontakt s Bohem, s Ježíšem Kristem, neboť modlitba dává člověku sílu, aby zvládl i náročné situace svého života. To není jen problém nevěřících lidí, i mnozí křesťané jsou silně soustředěni na současnost. Ústy vyznávají víru v život věčný, ale prakticky na něj nemyslí, ten je pro ně jaksi nejasný někde ve velké dálce. Člověk má počítat s věčností. Křesťan ví, že do věčného života vstoupil už křtem, křtem se napojil na Krista. Být s Bohem, mít Boha v sobě, předpokládá lásku, protože Bůh je Láska. Když nezištně milujeme, máme v sobě Boha.

Boží láska nespočívá v citech, ale ve skutcích. Ježíš i do dnešní doby říká: Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratří, pro mne jste udělali (Mt 25,40). Tak ať vaše světlo svítí, aby viděli vaše dobré skutky a velebili vašeho Otce v nebesích (Mt 5,16). Jak mnohdy stačí málo, třeba jen úsměv, dobrá nálada, příjemné slovo. Trochu naší aktivity.

Přeji vám všem hodně zdraví, pohody a klidu. Život Bohu milý.

Váš jáhen Pavel Urban

Rozloučili jsme se:

Egnerová Růžena, Fialová Jaroslava, Fiedlerová Zdeňka, Hanová Blažena, Halatek Miloš, Mgr., Chábová Františka, Ivančicová Vanda, Ježková Věra, Makovička Zdeněk, Ing., Mrzenová Miloslava, Perglerová Věra, Peterová Stanislava, Podlešák Jiří, doc. Ing. CSc., Svobodová Květoslava, Švecová Marie, Zichová Olga

5.2.1796 v Praze vznikla **Společnost vlasteneckých přátel umění**, která téhož roku zakoupila Šternberský palác na Hradčanech a zřídila v něm veřejně přístupnou Obrazárnu. V roce 1799 vznikla i Akademie umění, nejstarší vysoká umělecká škola v českých zemích. V roce 1918 se Obrazárna proměnila v ústřední uměleckou sbírku nového československého státu. Již v roce 1902 vznikla i další instituce – Moderní galerie Království českého ze soukromého nadání císaře Františka Josefa I. Sloučením těchto institucí vznikla v roce 1949 Národní galerie.

21.2.1916 začala **bitva u Verdunu**, jedna z největších bitev první světové války na západní frontě. Krajina u Verdunu byla totálně zničena a stopy války nese dodnes. V blízkosti Verdunu se nachází několik obrovských hřbitovů. Na jednom z nich stojí vysoká socha ženy s tragickou tváří, která si klade prst na nemá ústa. Na úpatí sochy je nápis: „Budte zticha, hrdinové odpočívají“.

15.2.1921 – 1. československé sčítání lidu. Nově vzniklá Československá republika potřebovala znát demografická data nového státu. Za politicky nejdůležitější se považovalo zjištění národnosti obyvatelstva, které mělo potvrdit oprávnění vzniku samostatného Československa. Byla přijata definice národnosti, podle níž „národností jest rozuměti kmenovou příslušnost, jejímž vnějším znakem jest zpravidla mateřský jazyk“. Tím se měla odstranit pro české a slovenské etnikum znevýhodňující definice národnosti určované podle obcovací řeči, která nahrávala německému jazyku.

2.2.1943 – skončila Bitva o Stalingrad. Bitva o Stalingrad (podzim 1942 – zima 1943) představuje společně s bitvou před Moskvou (1941) a bitvou u Kurska (1943) nejvýznamnější a rozhodující střetnutí německých a sovětských vojsk na východní frontě druhé světové války. Rudá armáda, která ztratila přes milion vojáků a civilistů, tak slavila první strategicky nesmírně důležité vítězství. Od konce bitvy u Stalingradu až do konce války už Němci jen ustupovali.

13.2.1945 začalo **bombardování Drážďan**. Ve srovnání s bombardováním Hamburku v roce 1943, které zničilo prakticky celé město, a s bombardováním Pforzheimu v roce 1945, nebylo bombardování Drážďan nejhorším během druhé světové války. Zůstává ale jedním z nejhorších příkladů utrpení civilistů, které způsobují nálety.

14.2.1945 – bombardování Prahy. Na Prahu bylo svrženo cca 150 tun trhavých a zápalných bomb - zasáhly Radlice, Vyšehrad, Zlíchov, Nové Město, Nusle, Vinohrady, Vršovice a Pankrác. Zahynulo víc než sedm set lidí, bylo mnoho zraněných; mezi oběťmi byla i Eva Ladová, dcera Josefa Lady. Oběti tvořili téměř výhradně civilisté. Zasažen byl Emauzský klášter, Faustův dům, Vinohradská synagoga, Vinohradské divadlo. Dům na rohu dnešní Resslovy ulice a Rašínova nábreží musel být odstraněn; na jeho místě teprve v roce 1996 vyrostl Tančící dům.

11.2.1946 – američtí vojáci tajně odvezli z Československa tzv. **štěchovický archiv**. 540 beden mělo obsahovat cennosti a vojenské archivy, snad i přístupová hesla ke kontům nacistických pohlavářů, kteří převedli svůj majetek do švýcarských bank. Rychlý vývoj války způsobil, že tyto materiály nebyly včas odvezeny z říše a nacisté je ukryly na území protektorátu, které pokládali za bezpečné před bombardováním, a to do Hradištká. Američtí vojáci přijeli na Hradištko 11. února 1946, bedny vyzvedli a odvezli. Československá vláda protestovala, americká vláda se omluvila a bedny, které obsahovaly archiv K.H.Franka, vrátila. Spekulace o tom, že Američané nevrátili vše, ovšem přetrvávají dodnes.

2.2.1956 začal první **přesun** stavebního objektu v republice, **kaple Maří Magdalény** u mostu Svatopluka Čecha. Kaple sv. Maří Magdaleny v Praze na nábreží Edvarda Beneše je kruhová barokní kaple. Stojí na kraji Holešovic u hranic Malé Strany. V padesátých letech jí hrozil zánik při přestavbě letenského nábreží a předmostí Čechova mostu. Profesor Stanislav Bechyně objevil způsob její záchrany přesunutím o 31m dále směrem proti proudu Vltavy.

25.2.1956 – projev Nikity Chruščova O kultu osobnosti a jeho důsledcích. Nikita Chruščov se stal po Stalinově smrti v roce 1953 jeho nástupcem. 25. února 1956 na XX. sjezdu KSSS na uzavřeném jednání pronesl projev Kult osobnosti a jeho důsledky, v němž odsoudil praktiky svého předchůdce. V důsledku tohoto projevu začalo zvolna docházet k uvolnění politických represí a totalitních praktik i v dalších zemích východního bloku včetně Československa.

Batáty jsou v kurzu! Proč jimi občas nahradit brambory?

Lahodná nasládlá chuť batátů není jediný důvod, proč by měly mít místo ve vašem jídelníčku. Říká se jim sladké brambory a brambory opravdu mohou nahradit. Dají se zužitkovat na mnoho způsobů a mají příznivé účinky na zdraví. Mimo jiné pomáhají snižovat cholesterol a mají také vliv na imunitu.

Brambory, nebo batáty?

Pokud srovnáte batáty a brambory, co se obsahu živin týká, obě plodiny vynikají trochu v něčem jiném. Batáty jsou skvělým zdrojem vitamínu A, v jedné hlíze je až několiknásobek denní dávky. Brambory áčko prakticky neobsahují, soupeřit mohou ale v případě **vitaminu C**.

Toho obsahují obě dvě plodiny dostatek, brambory však přeci jen o něco více. Stejně tak jsou obě zdrojem minerálů jako draslík, železo, hořčík, fosfor, v tomto případě jsou na tom celkem podobně, hořčíku mají více batáty, ostatních minerálů zase brambory.

Batáty a hubnutí

A je vhodné batáty zařadit i do dietního jídelníčku? Určitě. Pro zdravou vyváženou stravu je důležitá pestrost, proto se hodí klasické brambory čas od času nahradit batáty. Mají sice o trochu více sacharidů a cukrů, 100 g syrových batátů má zhruba 130 kcal, stejné množství brambor zhruba 90 kcal, na druhé straně tělu dodají zajímavé spektrum živin. Vařené batáty mají také **nižší glykemický index** než vařené brambory. V jejich prospěch hraje i solidní obsah vlákniny a samozřejmě nasládlá lahodná chuť, která vám udělá dietu zase o trochu veselejší.

Benefity batátů pro zdraví

- Regulují hladinu cholesterolu - Batáty obsahují dobrou kombinaci fytoosterolů, které se podílejí na snížení hladiny špatného LDL cholesterolu.
- Nízký glykemický index - Ač mají batáty sladkou chuť, nemusíte se obávat, že by vám rozhodily hladinu krevního cukru. Mají totiž také dost vlákniny, která glykemický index potravin obecně snižuje. Proto vás dobře zasytí a nebudou vás trápit neřízené chutě.
- Protirakovinové účinky - Obsažený betakaroten a další cenné látky působí preventivně proti rakovině střev, žaludku, slinivky břišní a podle některých studií i prsu.
- Udržují zdravý zrak - Díky vitamínu A, respektive betakarotenu, jsou velkým přínosem pro zdravý zrak, podobně jako mrkev.
- Prospívají zažívání - Vláknina spolu s antioxidanty má také dobrý vliv na vaše zažívání. Napomáhají udržovat zdravou střevní mikroflóru a pomáhají předcházet nemocem střev.
- Posilují imunitu - Díky vysokému obsahu vitamínu C, ale také díky již zmíněným bakteriálním kulturám, mají batáty dobrý vliv na imunitu.

Jídla s batáty

A teď to nejpříjemnější – jak si na batátech pochutnat? Dokážou suplovat brambory prakticky ve většině příloh, které z nich běžně vaříte. Ačkoli chuť bude samozřejmě jiná. Batáty jsou dobré vařené, ale ještě mnohem lepší pečené. Dají se z nich připravit hranolky, chipsy, batátové pyré, polévky i samostatné jídlo.

Karel Čapek – Zahradníkův rok

Ilustrace Josef Čapek

Zahradníkův únor

Zahradník v únoru pokračuje v lednových pracích, zejména potud, že pěstuje hlavně počasí. Neboť vězte, že únor je doba nebezpečná, která zahradníka ohrožuje holomrazy, sluncem, vlhkem, suchem a větry; tento nejkratší měsíc, tento záprtek mezi měsíci, tento měsíc nedonošený, přestupný a vůbec nesolidní, vyniká nad všechny ostatní svými potměšilými záludky; mějte se před ním na pozoru. Ve dne loudí na keřích pupence a v noci je spálí; jednou rukou nám lahodí a druhou nám luská podnosem.

Čertví proč se o přestupných letech přidává jeden den zrovna tomuto vrtkavému, katarálnímu, poťouchlému měsíčnímu skrčkovi; o přestupný rok by se měl přidat jeden den krásnému měsíci máji, aby jich bylo dvaatřicet, a bylo by to. Jakkpak k tomu my zahradníci přijdeme?

Další sezónní práce v únoru je *honění prvních známek jara*. Zahradník nedá na prvního chrousta nebo motýla, který obyčejně v novinách zahajuje jaro; předně o žádné chrousty vůbec nestojí, a za druhé takový první motýl je obyčejně poslední od loňska, který zapomněl umřít. První známky jara, po kterých se zahradník pídí, jsou neklamnější.

Jsou to:

1. *Krokusy*, které mu vyrážejí v trávě jako takové nalité, zavalité hrotky; jednoho dne ten hrotek praskne (při tom ještě nikdo nikdy nebyl) a udělá takovou štětku krásně zelených listů; a to je první známka jara; dále:

2. *Zahradnické ceníky*, které mu nosí listonoš. Ačkoliv je zahradník zná z paměti (tak jako Iliada začíná slovy Ménin aeide, thea*, začínají tyto katalogy slovy: Acaena, Acantholimon, Acanthus, Achillea, Aconitum, Adenophora, Adonis a tak dále, což každý zahradník dovede odříkávat, jako když bičem mrská), přece je pečlivě pročte od Acaeny až po Wahlenbergii nebo Yuccu, proděláváje těžký boj, co by si měl ještě přibjedenat.

3. *Sněženky* jsou další posel jara; nejdřív to jsou takové bledě zelené špičky vykukující z půdy; ty se pak rozstípnou ve dva tlusté děložní lupeny, a je to. Potom to vykvete někdy už počátkem února, a pravím vám, že žádná vítězná palma, ani strom poznání, ani vavřín slávy není krásnější než ten bílý a křehký kalíšek na bledém stonku, kývajícím se v sychravém větru.

4. *Sousedé* jsou rovněž neklamnou známkou jara. Jakmile se vyhrnou na své zahrádky s rýčí a motykami, nůžkami a lýkem, nátěry na stromy a všelijakými prášky do půdy, poznává zkušený zahradník, že se blíží jaro; i oblékne si staré kalhoty a vyhrne se na zahrádku s rýčem a motykou, aby i jeho sousedé poznali, že se blíží jaro, a sdělovali se přes plot o tuto radostnou novinku.

Půda se otevírá, ale ještě nevydává zelený list; ještě je možno brát ji jako takovou, jako holou a čekající půdu. Teď ještě je doba všeho mrvení a rytí, rigolování čili regalování, kypření a mísení. Tu tedy zahradník shledává, že jeho půda je příliš těžká, příliš vazká nebo příliš písčitá, příliš kyselá nebo příliš suchá; zkrátka propuká v něm náruživost ji nějak zlepšovat. Vězte, že půdu lze zlepšovat tisícerými prostředky; naneštěstí je zahradník obyčejně nemá po ruce. Ve městě je poněkud nesnadno mít doma zrovna holubí trus, bukové listí, zetlelý kravský hnůj, starou omítku, starou rašelinu, uleželou drnovku, zvětralé krtiny, lesní humus, říční písek, mórovku**, bahno z rybníka, půdu z vřesovišť, dřevěné uhlí, dřevěný popel, rozemleté kosti, rohové piliny, starou močůvku, koňskou mrvu, vápno, sfagnum***, trouchnivinu z pařezů a ostatní živné, kypřící a blahodárné látky, nepočítáme-li dobrý tucet dusíkatých, hořecnatých, fosfátových a všelijakých jiných hnojiv.

Jsou sice chvíle, kdy by si zahradník přál pěstovat, přehazovat a kompostovat všechny ty ušlechtilé půdičky, přísady a hnojíky; bohužel by mu pak na zahrádce nezbylo místa na kytky. Tu tedy aspoň zlepšuje

půdu, jak může; shání doma vaječné skořápky, spaluje kosti od oběda, schovává své ostříhané nehty, vymetá z komína saze, vybírá z dřezu písek, nabodne na ulici na hůl krásný koňský celák, a to vše pečlivě zarývá do své půdy; neboť jsou to kypřivé, teplé a hnojivé substance.

Vše, co je, se buď hodí do půdy, nebo ne. Jen zbabělý stud brání zahradníkovi, aby nešel sbírat na ulici, co utrousili koně; ale kdykoliv uvidí na dlažbě pěknou hromádku mrvy, vzdychne si aspoň, jaké je to mrhání božím darem.

Když si tak člověk představí takovou horu hnoje na selském dvoře –

– Já vím, jsou všelijaké prášky v plechových pikslách; můžeš si koupit, nač si vzpomeneš, všeho druhu sole, výtažky, strusky a moučky; můžeš očkovat půdu bakteriemi; můžeš ji obdělávat v bílém plášti jako pan asistent na univerzitě nebo v apatyce. To všechno můžeš učinit, zahradníku městský; ale když si tak představíš takovou hnědou a tučnou horu hnoje na selském dvoře –

Ale, abyste věděli, sněženky už kvetou; kvete i hamamelis žlutými hvězdičkami a čemeřice nese tlustá poupata; a když se pořádně podíváte (musíte přitom zatajit dech), naleznete pupence a klíčky skoro na všem; tisícerým tenounkým pulzem stoupá život z půdy. My, zahradníci, se už nedáme; už ženeme do nové mízy.

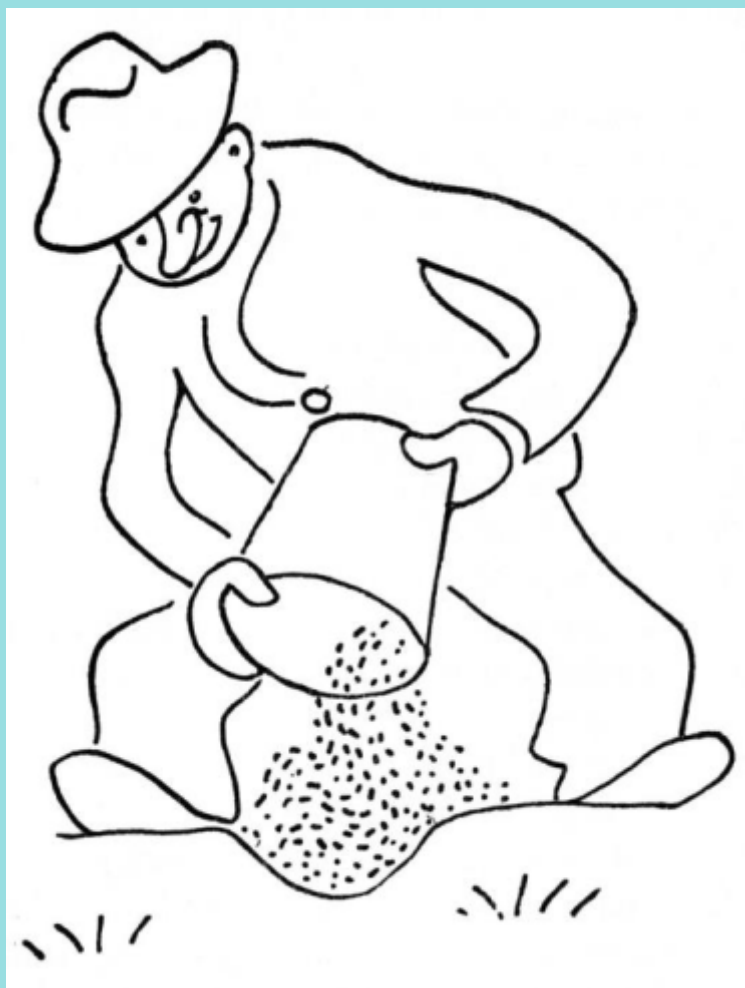
O umění zahradnickém

Pokud jsem byl jenom vzdáleným a roztržitým divákem na hotové dílo zahrádek, považoval jsem zahradníky za osoby ducha zvláště poetického a jemného, které pěstují vůni květín, naslouchajíce zpěvu ptačímu.

Nyní, když se dívám na věc z větší blízkosti, shledávám, že pravý zahrádkář není člověk, který pěstuje květiny; je to muž, který pěstuje hlínu. Je to tvor, který se zarývá do země a nechává podívanou na to, co je nad ní, nám, lelkujícím budižkničům. Žije ponořen v zemi. Staví svůj pomník v hromadě kompostu. Kdyby přišel do zahrady ráje, začichal by opojen a řekl by: „Tady je, panečku, humus!“ Myslím, že by zapomněl pojíst ovoce stromu poznání dobrého a zlého; spíše by koukal, jak by mohl Hospodinu odvézt nějaké to kolečko rajske prsti. Nebo by shledal, že strom poznání dobrého a zlého nemá kolem sebe uděláno pěkné mísovité rabátko, i začal by se tam mrvit v hlíně, nevěda ani, co mu visí nad hlavou.

„Adame, kde jsi?“ zavolal by Hospodin. „Hned,“ odpověděl by zahradník přes rameno, „ted' nemám kdy.“ A dělal by dál své rabátko.

Kdyby byl člověk zahradník vznikl od počátku světa přírodním výběrem, byl by se patrně vyvinul v nějakého bezobratlovce. K čemu vůbec má zahradník záda? Jak se zdá, jen k tomu, aby si je chvílemi narovnával, pravě: „To mě bolí záda!“ Co se nohou týče, dají se všelijak skládat; lze sedět na bobku, klečet na kolenou, vpravit nějak nohy pod sebe, nebo konečně si je dát za krk; prsty jsou dobré kolíky k dělení důlků, dlaně drtí hrudky nebo rozhrnují prst, kdežto hlava slouží k zavěšení fajfky; jenom hřbet zůstává nepoddajnou věcí, kterou se zahradník marně pokouší náležitě ohnout. Zahradník žízala také nemá zad. Zahrádkář je obyčejně nahoře zakončen zadkem; nohy a ruce má rozkročené, hlavu někde mezi koleny, podoben pasoucí se klisně. Není to muž, který by chtěl „i jen píd' jedinou přidati k své postavě“; naopak skládá svou postavu vejpuř, usedá na bobeček a zkracuje se všemožným způsobem; jak ho vidíte, zřídka měří přes metr výšky.

Pěstování hlíny záleží jednak v různém rytí, okopávání, obracení, zahrabávání, kypření, rovnání, hlazení a kadeření, jednak v přísadách. Žádný pudink nemůže být složitější než příprava zahradnické půdy; pokud jsem mohl sledovat, dává se do ní hnůj, mrva, guáno, listovka, drnovka, ornice, písek, sláma, vápno, kainit, Thomasova moučka, dětská moučka, ledek, rohovina, fosfáty, trus, krondaro, popel, rašelina, kompost, voda, pivo, vyklepané fajfky, ohořelé sirky, mrtvé kočky a mnohé jiné substance. To vše se ustavičně míchá, zarává a přisoluje; jak řečeno, zahradník není člověk, který voní k růži, nýbrž který je stíhán představou, že by „ta půda chtěla ještě trochu vápna“ nebo že je těžká (jako cejn, říká zahradník) a „chtěla by víc písku“. Zahradnictví se stává věcí jaksi vědeckou. Dnes už by dívka nesměla jen tak zpívat: „Pod našema okny roste růže květ.“ Spíše by měla zpívat, že pod našema okny by se mělo nasypat ledku a bukového popele, pečlivě promíchaného s drobnou řezankou. Růže květ je tak říkajíc jenom pro diletanty; zahradníková radost je zakořeněna hlouběji, až v lůně prsti. Po smrti se zahrádkář nestává motýlem opilým vůní květin, nýbrž žízalou okoušející všech temných, dusíkatých a kořenitých rozkoší hlíny.

Ted' zjara jsou zahrádkáři neodolatelně, jak se říká, vábeni do svých zahrádek; sotva položí lžici, už jsou na svých záhoncích, zvedajíce zadky k báječnému blankytu; tady rozemelou v prstech teplou hrudku, tady strčí blíž ke kořínkům zvětralý a drahocenný kousek loňského hnoje, tam vyrvou plevel a tuhle seberou kamínek; ted' čechrají půdu kolem jahod a za chvíli se uklánějí několika sazeničkám salátu, nos u země, zamilovaně lechtajíce křehký chundel kořínků.

V této poloze užívají jara, zatímco nad jejich bedry opisuje slunce svůj slavný koloběh, plují oblaka a páří se nebeské ptactvo. Už se otvírají poupata třešňová, mladé lupení se rozvíjí s líbeznou útlostí, kosi křičí jako blázni; tu se narovná pravý zahrádkář, protáhne se v kříži a praví zádumčivě:

„Na podzim to hodně pohnojím a přidám drobet písku.“

Ale je jedna chvíle, kdy se zahrádkář vztyčí a rozvine ve své plné výši; je to odpolední hodinka, kdy své zahrádce udílí svátost kropení.

Tehdy stojí, přímý a téměř vznešený, řídě trysk vody z hubičky hydrantu; voda šumí stříbrnou a zvučnou prškou; z kypré země zavane vonný dech vlhkosti, každý lístek je zrovna divoce zelený a jiskří chutnou radostí, že by jej člověk snědl. „Tak, ted' má dost,“ šeptá zahradník blaženě; tím nemyslí třešničku zpěněnou poupaty ani nachovou meruzalku; míní hnědou prst' země.

A když zapadne slunce, praví s vrcholnou spokojeností: „To jsem se dnes nadřel!“

*Hněv opěvuj, bohyně. (Pozn. red.)

**Kyselá slatinná zemina, rašelina. (Pozn. red.)

***Rašeliník. (Pozn. red.)

****Kronaro/kromdar – lejno. (Pozn. red.)

Znění tohoto textu vychází z díla Zahradníkův rok tak, jak bylo vydáno v Praze nakladatelstvím Československý spisovatel v roce 1983. Pro potřeby vydání Městské knihovny v Praze byl text redakčně zpracován. Text díla (Karel Čapek: Zahradníkův rok), publikovaného Městskou knihovnou v Praze, není vázán autorskými právy.

POZDRAV OD DĚTÍ

Milí přátelé, dědečkové a babičky, ošetřovatelé a ošetřovatelky i Vy všichni ostatní, kteří si rádi zalistujete v Hájku.

Mé jméno je Ilona Burgrová, jsem bývalou reprezentantkou České republiky v basketbalu a dobrovolnicí zde v Domově seniorů Háje.

Momentálně jsem hlavně maminkou teď už skoro dvouleté Terezky, ale aktivně se stále podílím i na činnosti Českého olympijského výboru.

Chtěla bych Vás touto cestou ze srdce pozdravit a popřát Vám hlavně pevné zdraví a veselou mysl, která člověku pomůže, ať se děje, co se děje. Ale nenechte se mýlit, nejsem rozhodně sama, která na Vás myslí. Mám tu radost trénovat, zde na Jižním Městě, oddíl basketbalové přípravy. To víte, v dnešní nelehké době se scházet nemůžeme, ale jelikož je naším posláním motivovat děti k pohybu, tak se snažíme i na dálku, pomocí moderních technologií, děti rozhýbat. Ale co si budeme nalhávat, kolektiv dokážeme nahradit jen těžko. Děti jsou ale velmi nadšené a momentálně plní různé indiánské stezky, které se skládají z více či méně náročných fyzických úkolů. Děti pak podle počtu splněných stezek dostanou svá indiánská jména.

A i díky tomu jsem si vzpomněla na Vás a na Vaše mládí. Jak jste ho možná trávili po mezích a lukách a v zimě na zamrzlých rybnících a zasněžených kopcích. A možná, že jste i Vy měli své indiánské jméno nebo libozvučnou přezdívku. Pokud si na nějakou vzpomenete, rádi se necháme inspirovat a zařadíme ji do hierarchie našeho klanu Jižních supů. Prozatím Vám posílám pozdravy a některé kresby od Opeřeného hada, Myšky, co nemá ráda sýr a dalších malých indiánů, kteří na Vás myslí. Doufám, že Vás pohled na obrázky potěší a vykouzlí úsměv na rtech. Bude to totiž pro nás ta největší odměna!

Za basketbalové indiány Jižních supů

Vás zdraví **Ilča Burgrová.**

21.2.1921 se narodil režisér a výtvarník animovaných filmů **Zdeněk Miler** († 2011).

Po začátcích ve zlínských ateliérech začal pracovat v barrandovském studiu Bratři v triku u Jiřího Trnky, pro něhož vytvořil i známé logo se třemi kudrnatými kluky v pruhovaných tričkách. Nejvíce proslul animovaným seriálem o Krtkovi. Připomeňme, že kromě 1.dílu Jak krték ke kalhotkám přišel figurky nemluví, pouze vydávají různé zvuky. Zdeněk Miler byl i ceněným ilustrátorem dětské literatury. Je dobré připomenout i to, že své jméno propůjčil pro některé díly Krtečka Ivanu Klímovi, který jako persona non grata publikovat za normalizace nesměl.

24.2.1921 se narodil spisovatel, novinář a dramatik **Ludvík Aškenazy** (†1986). Za války Aškenazy vstoupil do 1. československého armádního sboru Ludvíka Svobody. Bojoval u Sokolova, za statečnost byl i vyznamenán. Po válce se v Praze oženil s Leoníí Mann, dcerou německého spisovatele Heinricha Manna. Ze svazku se narodili dva synové, Jindřich a Ludwig, oba jsou režiséři. Aškenazy pracoval v pražském rozhlase jako zahraniční reportér, od konce 50.let byl spisovatelem z povolání. Po invazi vojsk Varšavské smlouvy v srpnu 1968 emigrovala rodina do Mnichova. Aškenazy začal psát v němčině a v NSR žil do roku 1976, potom se odstěhoval do italského Bolzana, kde zemřel. Ludvík Aškenazy byl neobyčejně pracovitý autor osobitého talentu, který ale v důsledku emigrace není již příliš známý. Přitom jeho povídky, ať už z knihy Vajíčko, Dětské etudy, Milenci z bedny nebo „dětský román“ Putování za švestkovou vůní znamenaly v 60. letech v československé próze velmi svěbytnou notu. Aškenazy psal i filmové scénáře (mj. Májové hvězdy, Křik) a rozhlasové scénáře. Velká část jeho díla je v současnosti uložena v Německém literárním archivu v Marbachu am Neckar a čeká na zpracování a vydání.

17.2.1931 se narodila herečka **Jiřina Jirásková** (†2013). Od roku 1951 členkou Divadla na Vinohradech, v letech 1990 až 2000 byla jeho ředitelkou. Jiřina Jirásková má na svém kontě desítky vynikajících rolí, z těch divadelních připomeňme aspoň Lulu ve hře Pavla Kohouta August August, august v režii Jaroslava Dudka v roce 1967 a z roku 1996 Kláru ve hře Friedricha Dürrenmatta Návštěva staré dámy v režii Vladimíra Strniska j. h. Ztvárnila nespočet filmových a televizních postav (za všechny aspoň Babi v Sestřičkách, Hana Bornová v seriálu Zlá krev, Hraběnka v Zámku v Čechách) a připomenout je třeba i její dabing Elizabeth Taylor ve filmu Kdo se bojí Virginie Woolfové?

22.2.1936 se narodil krasobruslař a krasobruslařský trenér **Karol Divín**. Karol Divín pochází z česko-maďarské rodiny, po dětství na Slovensku žila rodina v Praze, v letech vrcholné kariéry v Bratislavě a nyní žije v Brně. Od roku 1954 do 1964 patřil mezi evropskou a světovou špičku. V roce 1960 získal stříbro na ZOH ve Squaw Valley, na ZOH 1956 v Cortině d'Ampezzo byl pátý a na ZOH 1964 v Innsbrucku čtvrtý. Na mistrovstvích Evropy získal 2 zlaté (1958, 1959), 2 stříbrné (1957, 1962) a 4 bronzové (1954, 1955, 1956 a 1964) medaile. Karol Divín byl dlouhá léta obdivovanou a milovanou hvězdou a dodnes je ikonou československého krasobruslařského mistrovství. Stal se z něho úspěšný trenér a působil i jako rozhodčí při soutěžích profesionálů.

4.2.1941 se narodil skokan na lyžích a olympijský vítěz **Jiří Raška** (†2012). Jiří Raška pocházel z Frenštátu pod Radhoštěm a tam se říká, že děti se rodí s lyžemi na nohou. Na ZOH v Innsbrucku v roce 1964 byl náhradníkem, na ZOH v Grenoblu v roce 1968 už byl hvězdou. Spisovatel Ota Pavel popsal jeho skok v závodě na středním můstku takto: „Byl to nádherný let v nekonečném tichu, který trval kratičký lidský věk“. Jiří Raška získal za své skokanské umění na ZOH, na Mistrovství světa v letech na lyžích a na turné čtyř můstků sedm medailí, z toho dvě zlaté a čtyři stříbrné. Od roku 1974 působil jako trenér. Skokům na lyžích se věnovali i jeho vnuci Jan a Jiří Mazochovi.

O fenomenálním sportovci napsal v roce 1974 Ota Pavel knihu Pohádka o Raškovi.

7.2.1951 se narodil herec **Miroslav Donutil**. Miroslav Donutil patří k první generaci brněnského Divadla Husa na provázku. Začínal zde hrát už v době studií na JAMU a jeho účast v legendárních inscenacích Petera Scherhaufera Commedia dell'arte (1974) a Zdeňka Pospíšila Balada pro banditu (1975) byla zážitkem na celý život. Donutil se zde profiloval nejen jako pohybově a pěvecky nadaný komediant, ale i herec schopný analytického, brechtovského odstupu od role. V roce 1990 se stal členem činohry Národního divadla, většina diváků si asi vybaví především jeho Sluhu dvou pánů. Miroslav Donutil má na svém kontě také desítky filmových a televizních rolí a patří k nejoblíbenějším hercům své generace.

8.2.1931 se narodil zpěvák **Milan Chladil** (†1984). Až na severní pól, Děti z Pirea, Dáme si do bytu, Ulice, kde bydlíš ty, a mnoho dalších písniček... Milan Chladil zpíval s orchestrem Zdeňka Bartáka, s jazzovou kapelou Kamila Hály a především skoro 30 let s Orchestrem Karla Vlacha. Jeho stálou pěveckou partnerkou byla Yveta Simonová. Chladil vystupoval i v Hudebním divadle Karlín, jeho obliba mu vynesla v roce 1964 v anketě Zlatý slavík 2.místo. Zajímavým koníčkem Milana Chladila bylo šití – podle nedoložených tvrzení dokonce vystupoval v oblecích, které si sám ušil.

19.2.1901 se narodil režisér a herec **Hugo Haas** (†1968). Jeho bratrem byl hudební skladatel Pavel Haas (†1944, Osvětim), manželkou Marie Magdalena Bibikoffová. Brněnská židovská rodina se hlásila k českému prostředí, což v Brně nebylo úplně běžné. Haas hrál v Národním divadle v Brně, od roku 1924 v Divadle na Vinohradech a od roku 1930 v Národním divadle. Mezi nejvýznamnější role patřil doktor Galén v Bílé nemoci. Jeho poslední rolí v Národním divadle byla postava ředitele Busmana v Čapkově R.U.R. Patřil k hvězdám meziválečného filmu- za všechno aspoň pan Načeradec v Mužích v offsidu. Když ho v roce 1939 z Národního divadla vyhodili kvůli židovskému původu, stihla rodina emigrovat do USA. Prosadil se i tam, spolupracoval s Erwinem Piscatorem a Bertoltem Brechtem, vyučoval v herecké škole Actor's Laboratory. Uplatnil se i v Hollywoodu nejen jako herec, ale i jako scenárista, režisér a producent. Koncem padesátých let se vrátil do Evropy. Usadil se ve Vídni, ale do vlasti se natrvalo již nevrátil.

24.2.1946 se narodil dirigent **Jiří Bělohlávek** († 2017). Dirigent a pedagog založil roku 1994 Pražskou komorní filharmonii (dnes PKF – Prague Philharmonia), v letech 1977–1990 působil jako šéfdirigent Symfonického orchestru hlavního města Prahy FOK. Od roku 1995 vyučoval na pražské HAMU. V letech 2006–2012 byl šéfdirigentem BBC Symphony Orchestra a od září 2012 převzal dirigentské vedení České filharmonie. Spolupracoval s Berlínskou filharmonií, Newyorskou filharmonií či Bostonským symfonickým orchestrem. Pravidelně vystupoval na nejvýznamnějších hudebních festivalech a spolupracoval s mnoha světovými operními scénami. Jeho oddanost hudbě a nezměrná pracovitost spolu s talentem z něj činí jednu z velkých postav soudobé české i světové hudební kultury.

26.2.2011 zemřel český židovský spisovatel a publicista **Arnošt Lustig**, (*1926). Od roku 1942 byl internován v několika koncentračních táborech a život si zachránil tím, že v dubnu 1945 uprchl z transportu smrti z Buchenwaldu do Dachau. Po válce vystřídal Lustig jako novinář několik redakcí, spolupracoval s FS Barrandov (Modlitba pro Kateřinu Horovitzovou) a po srpnové invazi se s rodinou nevrátil z dovolené. Po pobytu v Izraeli se v roce 1970 se nakonec usadili v USA, kde Lustig přednášel film, literaturu a scenáristiku na Americké univerzitě ve Washingtonu. V roce 1978 byl na washingtonské American University jmenován profesorem. Od prvních próz v povídkových sbírkách Noc a naděje a Démanty noci píše Lustig příběhy, v jejichž centru stojí obyčejné lidské charaktery konfrontované s mezní životní situací v koncentračních táborech. Válečnou tematiku neopouští ani v rozsáhlejších textech Můj známý Vili Feld a Dita Saxová. Ve svých prózách hledá Lustig smysl lidství a podstatu lidského bytí.

28.2.1911 se narodil filmový režisér a scenárista **Otakar Vávra** († 2011). Vávra se jako režisér etabloval už za 1.republiky. Za války točil především psychologické filmy (Panenství, Turbina) nebo komedie (Cech panen kutnohorských) a poetické filmy (Pohádka máje). Vrchol Vávrovy tvorby spadá do 60. let. - to jsou snímky Zlatá reneta a Romance pro křídlovku, inspirované moderní filmovou poetikou nové vlny. V roce 1969 pak realizoval film Kladivo na čarodějnice, jenž bývá vykládán jako podobenství vykonstruovaných politických procesů 50. let. Svou celovečerní tvorbu Vávra uzavřel v roce 1989 historickým snímkem Evropa tančila valčík. V roce 1946 stál u založení FAMU, na které vyučoval po pět dekad (od roku 1963 jako profesor) a na které vedl katedru filmové a televizní režie. Jeho studenty byli mj. Miloš Forman, Věra Chytilová, Jiří Menzel a většina na Vávru vzpomínala s velkým uznáním.

Zdroje: wikipedia

Martin Hilský: Shakespeareova Anglie. Portrét doby.

Více než sedmisetstránkovou publikaci si pořídí jen opravdový fanda Williama Shakespeara a jeho doby. Mnohaletá práce profesora Hilského, v současnosti našeho nejlepšího překladatele a vykladače alžbětinského dramatika a jeho doby, je však prací tak mimořádnou, že je dobré o knize aspoň vědět. Pro vhodného adresáta jde o exkluzivní dar a kniha je také více než vhodnou součástí knihovny, kde si k ní najde přístup více čtenářů. Hilského práce je rozdělená do čtyř částí. V první (Lidé a společnost) je alžbětinská společnost nazírána v širokém záběru od králů a královského dvora až po lidi na okraji (žebráci, tuláci, čarodějnice, prostitutky). Druhá část (Každodenní život) ukazuje, jak Shakespeareovi současníci žili, jak umírali, bydleli, jak se oblékali, jak a co jedli, jak se bavili, ženili a vdávali. Třetí část (Mentalita, řeč, imaginace) se zabývá dobovým myšlením a cítěním a kulturou mluveného a tištěného slova, čtvrtá část přináší portréty osobností Shakespeareovy doby. Jde o výjimečně zdařilý pokus zachytit přelomovou dobu, která měla pro anglickou a tím i pro evropskou společnost a civilizaci zásadní formativní význam.

Martin Hilský: Shakespeareova Anglie. Portrét doby. Academia, 768 stran, 720 – 784,-Kč.

Objekty v zrcadle jsou blíží, než se zdají být. Soubor povídek představuje svědectví o pocitech za koronaviru. Jak čeští povídkáři prozaicky zhodnocují stav nouze? Jak se karanténa, izolace a nečekaná absolutní proměna životů lidí zrcadlí v jejich tvorbě? Sedmnáct povídek o různých aspektech, projevech důsledků pandemie a jiných výjimečností všední každodennosti ... Antologie výběru příběhů a textů vzniklých pro Česká centra, která oslovila české autory se specifickou vazbou na danou zemi (Izrael, Japonsko, Německo, Rakousko, Rusko, Řecko a USA).

Objekty v zrcadle jsou blíží, než se zdají být. Odeon, 216 stran, 222,- Kč.

Miroslav Macek: Tři muži v automobilu. Kniha je sice anoncována jako humoristická, zřejmě pod vlivem očekávání původní anglické inspirace, jde ale spíše o četbu naučnou, i když rozhodně ne nudnou. Nerozluční přátelé Jiří, Harris, Jerome a jejich psí společník Montmorency vyrážejí na další společnou dovolenou. Po zážitcích na lodi a bicyklu se vydávají do Hamburku, Berlína, Prahy, Chocně a Kopřivnice. Svou cestou plnou dobrodružství i přátelského špičkování vzdávají hold anglickému humoru, nádherné době přelomu 19. a 20. století, kdy se zdálo být všechno možné, i průkopníkům automobilismu. A to obzvláště těm kopřivnickým. Miroslav Macek k této knize dodává: „Trvalo téměř rok, než jsem náhodně narazil na zajímavou ranou historii prvních Benzových automobilů a pojal nápad vyslat Jeroma, Jiřího a Harrise na cestu do Kopřivnice – Nesseldorfu a namísto anglických reálií popsat tehdejší prostředí německé, české a moravské. Výsledek usilovné práce (zvláště týkající se detailů tehdejších železných tratí, nádraží a reálií měst) máte před sebou a doufám jen, že vám opětovně přinese zábavu a trochu toho poučení.“

Miroslav Macek: Tři muži v automobilu. XYZ, 168 stran, 159,- až 269,- Kč.

Marek Eben: Myšlenky za volantem. Tak se jmenuje sbírka fejetonů oblíbeného moderátora, herce a muzikanta, které vznikaly od roku 2014 do roku loňského. Knížečka je dostupná jak v papírové podobě, tak jako audiokniha a autor její knižní podobu, která se vyznačuje kroužkovou vazbou, doprovodil těmito slovy: „*Moje zkušenost s podobnými knížkami je taková, že se mi vždycky něco líbí a něco zase ne. A byl bych vlastně rád, kdyby v té knížce zbylo jen to, co se mi líbí, abych nemusel otravně listovat a přeskakovat to, co se mi nelíbí. Ale nikdy jsem neměl to srdce z knížky něco vytrhnout, připadá mi to barbarské. A proto je tato knížka ve formě kroužkového bloku, protože z bloku člověk vytrhne list jako nic a nemusí se trápit. Pokud někomu po přečtení zbudou jen desky, velice se omlouvám.*“

Marek Eben: Myšlenky za volantem. Brána, 168 stran, 209,- až 241,- Kč.

Jiří Dědeček: Pravidl párek okurce. Knížka vtipných říkadel Jiřího Dědečka a půvabných ilustrací od Anety Žabkové je inspirovaná místopisnými názvy a jako v celé Dědečkově tvorbě dosvědčují hravost, smysl pro jazykovou komiku, nonsens a překvapivé objevování nečekaného významu. Kniha určená dětem tak potěší i dospělé čtenáře a může provokovat k vlastním jazykovým hrátkám. A určitě odvede starostmi znavenou mysl do úplně jiných, utěšenějších končin.

Jiří Dědeček – Aneta Žabková: Pravidl párek okurce. Limonádový Joe, 104 str., 284 až 315 Kč.

INFORMACE Z DOMOVA

VIDEOHOVORY

Nabízíme spojení s rodinou pomocí videohovorů. V případě zájmu oslovte aktivizačního pracovníka na svém patře, případně sociální oddělení.

Dobrovolnická podpora na dálku

Chcete si popovídat o tom, co vás zajímá nebo trápí?

Nabízíme vám propojení se s milými dobrovolníky na telefonu, se kterými si můžete pravidelně volat. Pro bližší informace se obraťte na psycholožku Ivetu Pecnovou nebo na aktivizačního pracovníka na vašem patře.

POSLECH HUDBY

Jako vánoční dárek jsme od zpěváka Richarda Krajča dostali gramofon a desky. Scházíme se 1x týdně v reminiscenční místnosti. V případě zájmu se obraťte na svého aktivizačního pracovníka.

VIRTUÁLNÍ VÝLETY PO KRÁSÁCH NAŠÍ VLASTI I SVĚTA

Máme zapůjčené 3D brýle, pokud chcete vyzkoušet něco nového a aspoň virtuálně se přenést např. k moři, neváhejte oslovit svého aktivizačního pracovníka.

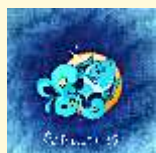
Schůzka
důvěrníků
s vedením
domova se
uskuteční
ve středu 3. 2. 2021
od 10:00
v sále.

Únor

Kozoroh - 22. 12. – 20. 1.

Mlsali jste cukroví a ručička na váze ukazuje o něco víc? Nevadí, zas to shodíte. Stačí lehčí strava.

Vodnář - 21. 1. – 20. 2.

Nevyvolávejte zbytečné konflikty mezi přáteli. Vaše nálada je dnes hádavá a třaskavá. Je to jen na škodu.

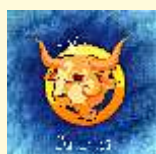
Ryby - 21. 2. – 20. 3.

Nové objevy pro nezadané zrovna na obzoru nejsou. Věnujte se posilování kamarádských a přátelských vztahů.

Beran - 21. 3. – 20. 4.

Kdosi z přátel má obavy z toho, že jste dlouho sami. Nabídne vám seznámení s kýmisi, kdo je na tom stejně jako vy.

Býk - 21. 4. – 21. 5.

Procházky zimní krajinou vám dokonale vyčistí hlavu i plíce. Zapojte i své přátele. Bude vám spolu fajn.

Blíženci - 22. 5. – 21. 6.

Únor je vhodný k odbourávání všech zlovyků, o kterých víte a které vám na vás samotných vadí. Kterých se zbavíte?

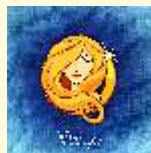
Rak - 22. 6. – 22. 7.

Podívali jste se pořádně kolem sebe? Jeden z vašich přátel na vás může oči nechat. Možná by vám to spolu klapalo.

Lev - 23. 7. – 22. 8.

Díky dobrému postavení planet oplýváte ještě většími komunikačními dovednostmi než obvykle. S lidmi se skvěle shodnete.

Panna - 23. 8. – 22. 9.

Dodržujte pravidelný pitný režim, ale také dobře vybírejte tekutiny. Nejlepší je čistá voda nebo kvalitní minerálka.

Váhy - 23. 9. – 23. 10.

Sebevědomí se vám začíná vracet, a dostáváte se zpět do sedla. Nutno říct, že vám to dělá dobře na duši, milé Váhy.

Štír - 24. 10. – 22. 11.

Hledáte někoho, komu byste se svěřili se svými pocity a problémy. Jedná-li se o vážnější problém, dejte na odborníka.

Střelec - 23. 11. – 21. 12.

Na některé z vás se chystá zemětřesení v milostné oblasti. Vypadá to, že nový partner není tak ideální, jak se jevil.